

Plan Odnowy Miejscowości Słomowo i Słomówko na lata 2015-2020

Spis treści

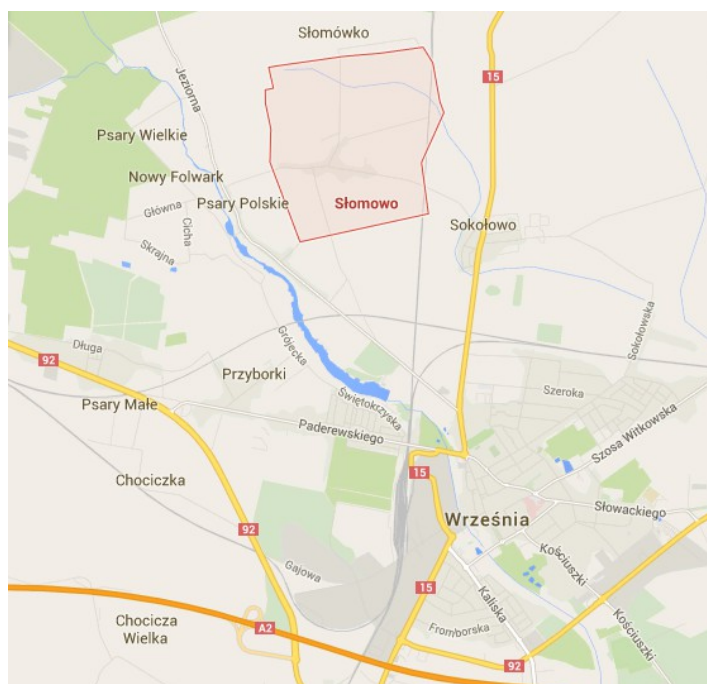
Wstęp

Współczesnym "imperatywem" rozwoju lokalnego jest planowanie strategiczne. Zakłada się bowiem, że jedynie podejmowanie działań zaplanowanych, uwzględniających sytuację występującą w otoczeniu, pozwoli osiągnąć sukces gospodarczy czy społeczny, niezależnie od wielkości jednostki terytorialnej, której te działania dotyczą. Tylko w ten sposób mogą bowiem się rozwijać oraz zdobywać korzystną pozycję konkurencyjną w stosunku do innych jednostek. Ze względu zresztą na tę rosnącą konkurencję, działania prorozwojowe muszą być podejmowane na coraz niższym szczeblu, stąd też zwiększa się znaczenie Planów Odnowy Miejscowości.

Plany Odnowy składają się z kilku elementów: charakterystyki miejscowości, inwentaryzacji różnych grup zasobów, analizy SWOT oraz propozycji zadań, mających przełożyć się właśnie na rozwój miejscowości. Ważne jednak, aby nie poprzestać jedynie na stworzeniu takiego dokumentu, a obserwować otoczenie jednostki i dokonywać w nim zmian aktualizujących zapisane propozycje czy nawet inwentaryzację. Przy tworzeniu i później aktualizowaniu Planu niezbędne jest korzystanie z pomocy społeczności lokalnej, która przecież najlepiej wie, czego jej potrzeba, a jednocześnie stanowi często - dzięki swojej aktywności - największy zasób jednostki.

1. Charakterystyka miejscowości

Sołectwo Słomowo położone jest w centralnej części Wielkopolski w gminie Września, w odległości 5 km od Wrześni i 50 km od Poznania. Na sołectwo składają się wsie Słomowo i Słomówko. Przez teren sołectwa płynie rzeka Wrześnica.

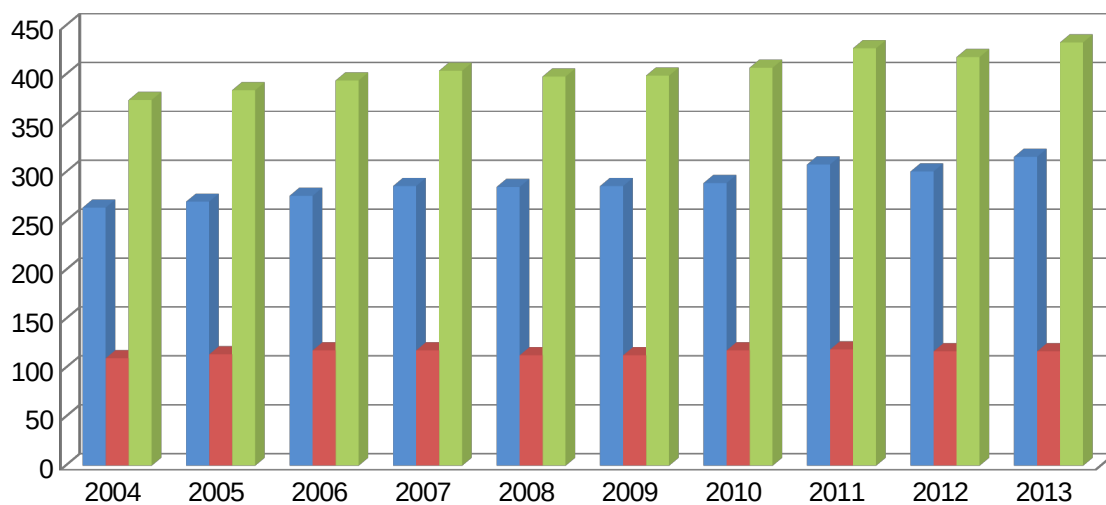
Ryc. 1 Położenie miejscowości Słomowo i Słomówko na terenie gminy Września.
Źródło: <https://www.google.pl/maps/place>

Powierzchnia wynosi 300,8996 ha, w tym 277,2632 ha (92%) stanowią użytki rolne.

Liczba mieszkańców sołectwa od 2004 r. wykazuje tendencję rosnącą. Godne uwagi jest również to, że wzrost ten występuje w obu miejscowościach.

Źródła historyczne po raz pierwszy o wsi Słomowo wspominają w 1398 roku. W spisie Łaskiego wspomniano, że we wsi znajdował się dwór szlachecki. W 1620 r. wieś znajdowała się w rękach rodziny Działyńskich, później zaś należała do Ponińskich. Słomówko wyodrębniło się ze Słomowa w 1840 r., kiedy to doszło do uwłaszczenia chłopów i parcelacji gruntów. Prawdopodobnie w Słomowie przy obecnym gospodarstwie numer 20 pracował kierat wykorzystujący konie do napędu siczekarni. Zgodnie z tutejszą legendą, maneż zniszczono, gdy wojska pruskie

chciały nim złamać krzyż¹. Historia sołectwa nie jest dobrze znana. Nie zachowały się tu również obiekty zabytkowe, a jedynie dom nr 22.

Ryc. 2 Liczba mieszkańców sołectwa Słomowo w latach 2004-2013.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z Urzędu Miasta i Gminy Września.

Ryc. 3 Dom nr 22 w Słomowie.

Źródła: <https://www.google.pl/maps>

¹ Plan Odnowy Miejscowości Słomowo 2007-2013.

Sołectwo położone jest w pobliżu drogi krajowej nr 15. W systemie dróg na terenie sołectwa występuje tylko jedna o charakterze powiatowym - nr 2937P. Jest to droga kategorii G, łącząca Sokołowo z Marzeninem, biegnąca także przez Słomówko. Ma 2,76 km długości. Pozostałe drogi są drogami gminnymi:

- 411545P - droga Słomowo-Psary Polskie (hurtownia paliw); kategoria L; długość - 1,7 km; jezdnia bitumiczna;
- 411542P - droga Słomowo-Psary Polskie (hurtownia paliw); kategoria L; długość - 680 m; jezdnia gruntowa;
- 411544P - droga Słomowo-Psary Polskie (w kierunku Zalewu Wrzesińskiego); kategoria L; długość - 1 km; jezdnia bitumiczna;
- 411543P - droga w miejscowości Słomowo, prowadząca do drogi powiatowej 2937P; kategoria L; długość - 1,12 km; jezdnia gruntowa;

- 411541P - droga Słomówko-Sokołówko; kategoria L; długość - 2,55 km; jezdnia bitumiczna na odcinku 1,64 km i gruntowa na odcinku 910 m.

Przez Słomowo bieżą także 2 linie kolejowe: nr 281 Oleśnica-Chojnice oraz kolejowa obwodnica Wrześni (E20). Dodatkowo bocznicą kolejową prowadzi do Centrum Paliw i Rozpuszczalników Sp. z o.o.

Na terenie Słomowa zarejestrowanych jest 18 podmiotów prowadzących działalność gospodarczą, niektóre jednak zawiesiły działalność. Z kolei w Słomówku 5 osób zarejestrowało działalność i wszystkie podmioty figurują w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej jako aktywne. Ponadto w Słomowie - wg Krajowego Rejestru Sądowego - zarejestrowano jedno przedsiębiorstwo działające w branży budowlanej, Amebat Sp. z o.o., natomiast w Słomówku nie funkcjonuje żadne przedsiębiorstwo. Ponadto w Słomowie funkcjonuje Centrum Paliw i Rozpuszczalników Sp. z o.o., które zarejestrowane jest w Sokołowie. To zakład zajmujący się wytwarzaniem produktów destylacji ropy naftowej. W 2004 r. firma została zakwalifikowana do tzw. Zakładów Zwiększonego Ryzyka (ZZR) wystąpienia awarii przemysłowej. Od 2012 r. nie zalicza się do tej grupy, ale nadal uznawany jest za stanowiący zagrożenie dla środowiska (ze względu na charakter wytwarzanych tam substancji oraz ich ilość). W 2013 r. w miejscowości Słomowo 14 osób pozostawało bez zatrudnienia.

Do 1995 r. w Słomowie funkcjonowała szkoła podstawowa. Obecnie dzieci z sołectwa uczęszczają (zgodnie z wyznaczonymi obwodami szkolnymi) do Samorządowej Szkoły Podstawowej im. Polskich Noblistów w Nowym Folwarku,

Gimnazjum nr 3 im. Noblistów Polskich w Nowym Folwarku bądź Gimnazjum z Oddziałami Przystosowanymi do Pracy we Wrześni.

Ryc. 4 Budynek dawnej szkoły podstawowej w Słomowie.
Źródło: <https://www.google.pl/maps>

Sołectwo posiada dobre połączenia autobusowe z Gniezmem i Wrześnią. Ponadto kursują tędy autobusy do Czarniejewa, Pызdr i Noskowa.

W 1986 r. otwarto tu Wiejski Dom Kultury, w którym obecnie organizowane są m.in. zebrania wiejskie.

Ryc. 5 Wiejski Dom Kultury w Słomowie.
Źródło: <https://www.google.pl/maps>

2. Inwentaryzacja zasobów służących odnowie miejscowości

Każda jednostka terytorialna, w tym także wieś czy sołectwo opiera swój rozwój na posiadanych zasobach, które je wyróżniają i mogą stanowić potencjał dla kreowania działań w zakresie odnowy czy rewitalizacji. Diagnoza przeprowadzona na rzecz sołectwa pozwoliła zagregować zasoby w trzy podstawowe grupy:

Zasoby przyrodnicze i historyczne

- lasy w miejscowości Słomówko (Nadleśnictwo Czerniejewo),
- aleja jabłoni w Słomowie,
- zabytkowy dom (nr 22) z początku XX wieku,
- krzyż przy domu nr 31,
- figury NMP przy domach nr 45 i 23 w Słomowie,
- kapliczka na obrzeżach Słomowa.

Zasoby infrastruktury technicznej

- sieć wodociągowa,
- sieć kanalizacyjna,
- podłączenie do sieci elektrycznej,
- przystanek autobusowy.

Zasoby infrastruktury i kapitału społecznego

- Wiejski Dom Kultury,

- Adam Kaczor - olimpijczyk z Igrzysk Olimpijskich w Meksyku w 1968 r.,
- młodzi, dość zamożni mieszkańcy.

3. Ocena mocnych i słabych stron

W etapie diagnostycznym poprzedzającym określenie celów i zadań bardzo pomocną i często stosowaną metodą pozyskiwania danych i lepszego poznania jednostki jest analiza SWOT. Jej nazwa stanowi akronim angielskich słów:

- **S**trengths (mocne strony),
- **W**eaknesses (słabe strony),
- **O**pportunities (szanse),
- **T**hreats (zagrożenia).

Tab. 1 Schemat analizy SWOT.

		charakter oddziaływania czynnika	
		pozytywny	negatywny
niskie występowanie	wewnętrzne	S silne strony	W słabe strony
	zewnętrzne	O szanse	T zagrożenia

Źródło: „Planowanie strategiczne. Poradnik dla pracowników administracji publicznej”.

Czynniki wewnętrzne ze względu na ich charakter oddziaływania dzielimy na:

- mocne strony, czyli atuty (czynniki wewnętrzne pozytywne) miejscowości to zjawisko bądź zasoby pozytywne z punktu widzenia możliwości kształtowania rozwoju jednostki, na które bezpośredni wpływ ma sama gmina (mieszkańcy, instytucje, władze samorządowe);
- słabe strony (czynniki wewnętrzne negatywne) to zjawisko bądź deficyty ograniczające możliwości rozwoju sołectwa, na które bezpośredni wpływ ma sama jednostka.

Podobnego podziału dokonać można analizując potencjalny wpływ czynników zewnętrznych. Szanse (czynniki zewnętrzne pozytywne) to zjawiska i tendencje występujące w otoczeniu, które odpowiednio wykorzystane staną się impulsem do rozwoju oraz osłabiają zagrożenia. Zagrożenia (czynniki zewnętrzne negatywne) – to

wszystkie czynniki zewnętrzne, które postrzegamy jako bariery rozwoju jednostki, utrudnienia, dodatkowe koszty działania. O ile możliwość kreowania mocnych stron i niwelowania jest w zasięgu naszych możliwości – możemy podejmować określone decyzje, o tyle zarówno na szanse jak i zagrożenia nie mamy wpływu występują one w otoczeniu i na ich występowanie mają wpływ inne podmioty. Możemy je jednak wykorzystywać i dostosowywać się.

W efekcie prac przeprowadzonych w trakcie warsztatów z mieszkańcami i liderami lokalnymi otrzymano cztery listy: silnych stron sołectwa (takich, które należy wzmacniać), słabych stron (takich, które trzeba niwelować), szans (tych, które należy wykorzystywać) oraz zagrożeń (tych, których należy unikać).

Analiza SWOT dla sołectwa Słomowo (Słomowo + Słomówko)

Mocne strony

- zadbane gospodarstwa (wysoki poziom estetyki wsi),
- bliskość Wrześni,
- bliskość drogi krajowej nr 15,
- funkcjonowanie dużego zakładu przemysłowego,
- znaczna liczba połączeń autobusowych z miejscowości Słomówko.

Słabe strony

- zły stan dróg,
- brak chodników,
- wąskie drogi,
- brak przystanku w Słomowie (zatrzymuje się tu jedynie autobus szkolny),
- brak stacji/przystanku kolejowego.

Szanse

- środki finansowe w nowej perspektywie unijnej, możliwe do wykorzystania na poprawę infrastruktury technicznej (zwłaszcza dostępność środków Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich),
- środki finansowe dla rozwoju rolnictwa,
- bliskość Wrześni - napływ nowych mieszkańców

Zagrożenia

- zbyt małe środki finansowe w stosunku do potrzeb zwłaszcza w zakresie infrastruktury,

- słaba promocja regionu,
- zagrożenie zanieczyszczeniem środowiska ze względu na funkcjonujący tu zakład przemysłowy.

4. Planowane zadania inwestycyjne i przedsięwzięcia angażujące społeczność lokalną

W celu osiągnięcia wymiernych efektów oraz przyspieszenia tempa przekształceń proponuje się następujące **kierunki rozwoju**:

POPRAWA WARUNKÓW INFRASTRUKTURALNYCH W SOŁECTWIE

Z punktu widzenia poprawy bezpieczeństwa mieszkańców oraz osób przejeżdżających przez wieś, należy poprawić stan dróg. Wielokrotnie w trakcie zebrań wiejskich mieszkańcy wskazywali, że są one w kiepskim stanie technicznym - "zakleja się" kolejne ubytki w nawierzchni, jednak stale powstają kolejne. Niezbędna jest zatem kompleksowa naprawa nawierzchni jezdni, połączona z budową chodników, a przynajmniej poboczy. Wieś bowiem usytuowana jest wzdłuż dość wąskich dróg gminnych, jest długa, w związku z czym najbardziej zagrożonymi uczestnikami ruchu są dzieci idące do bądź z przystanku autobusu szkolnego z lub do swoich domów.

Na uwagę zasługuje też konieczność przeprowadzenia prac w zakresie włączenia miejscowości do kanalizacji sanitarnej, co poprawi warunki życia, ale także inwestowania.

POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW PRZEZ DZIAŁANIA AKTYWIZACYJNE I DBAŁOŚĆ O INFRASTRUKTURĘ SPOŁECZNĄ

Obecni mieszkańcy wsi są ze sobą mocno związani i zintegrowani. Organizują różnego rodzaju imprezy i zabawy w swojej świetlicy, wspólnie dbają o jej wygląd i wyposażenie. Stale jednak rośnie liczba mieszkańców sołectwa, również w wyniku przeprowadzania się tu osób z innych miejscowości. Trzeba zatem zadbać o to, aby również oni chcieli się zintegrować z dotychczasowymi mieszkańcami, organizować

dla wszystkich festyny czy zabawy, wykorzystując do tego oczywiście Wiejski Dom Kultury. Do lat 80. organizowano w Słomowie zabawę ostatekową "Podkoziołek", którą poprzedzał pochód przebierańców po wszystkich gospodarstwach. Być może w integracji pomógłby powrót do tego zwyczaju.

Sołectwo nie posiada niestety atrakcji turystycznych - zabytków ani ciekawych przyrodniczo miejsc. Natomiast doskonale nadaje się jako miejsce weekendowego odpoczynku dla mieszkańców Wrześni, którzy mogą tu spacerować bądź jeździć na rowerach po okolicznych lasach.

5. Harmonogram realizacji zadań inwestycyjnych

Tab. 2 Harmonogram realizacji zadań inwestycyjnych

Zadanie	Opis przedsięwzięcia	Szacunkowy koszt inwestycji	Termin realizacji	Planowane źródła finansowania
POPRAWA WARUNKÓW INFRASTRUKTURALNYCH W SOŁECTWIE				
Remonty dróg	Wykonanie prac w zakresie wymiany nawierzchni dróg w celu zapewnienia bezpieczeństwa uczestników ruchu w sołectwie	200 000 zł	2015-2021	Środki unijne, środki własne gminy
Budowa chodników	Ze względu na wąskie drogi, aby zapewnić bezpieczeństwo pieszych, należy wzdłuż dróg na terenie sołectwa wybudować chodniki.	200 000 zł	2015-2021	Środki unijne, środki własne gminy
Budowa drogi rowerowej	Droga rowerowa zwiększy bezpieczeństwo pieszych (będąc oddzieloną od dróg) i uczyni okolicę atrakcyjniejszą.	150 000 zł	2016-2017	Środki unijne, środki własne gminy
Stworzenie przystanku autobusowego w Słomowie	W Słomówku znajduje się przystanek na żądanie dla autobusów szkolnych, również w Słomowie zatrzymuje się jedynie autobus szkolny. Warto zauważyć, że Słomowo jest miejscowością z większą liczbą mieszkańców. Niezbędne jest	50 000 zł	2016	PKS Gniezno Sp. z o.o., środki własne gminy

	wykonanie przystanku z wiatą			
Budowa kanalizacji sanitarnej	Zadanie obejmuje budowę kanalizacji sanitarnej w systemie grawitacyjno – ciśnieniowym	Brak danych*	2020	Środki unijne, środki własne gminy
POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW PRZEZ DZIAŁANIA AKTYWIZACYJNE I DBAŁOŚĆ O INFRASTRUKTURĘ SPOŁECZNĄ				
Doposażenie Wiejskiego Domu Kultury	Mieszkańcy organizują w WDK różnego rodzaju płatne imprezy, jednak brak odpowiedniego wyposażenia utrudnia realizację szeregu przedsięwzięć.	50 000 zł	2015-2017	środki gminne, środki UE
Budowa placu zabaw przy Wiejskim Domu Kultury	Mieszkańcy chętnie korzystają z infrastruktury WDK. Wydaje się zatem, że jeszcze chętniej będą się tam spotykać, jeśli stworzy się im bazę do zabaw dla młodszych dzieci.	30 000 zł	2016	środki gminne, środki UE
Organizacja festynów dla mieszkańców (np. dzień dziecka, dzień dziadka i dzień babci, itp.)	Przedsięwzięcia tego rodzaju pozwolą mieszkańcom poznać się oraz zintegrować.	20 000 zł	2015+	środki gminne

*Gmina Września planuje realizację inwestycji w miejscowościach wokół Zalewu Wrzesińskiego. Przewidywany całkowity koszt zadania to 19,5 mln zł.

Źródło: opracowanie na podstawie wniosków inwestycyjnych

Spis rycin

Ryc. 1 Położenie miejscowości Słomowo i Słomówko na terenie gminy Września.....	4
Ryc. 2 Liczba mieszkańców sołectwa Słomowo w latach 2004-2013.....	4
Ryc. 3 Dom nr 22 w Słomowie.....	4
Ryc. 4 Budynek dawnej szkoły podstawowej w Słomowie.....	5
Ryc. 5 Wiejski Dom Kultury w Słomowie.....	5

Spis tabel

Przewodniczący Rady Miejskiej we Wrześni

/-/Waldemar Grześkowiak